NOTA DE FUNDAMENTARE
la proiectul legii pentru modificarea unor acte normative
(consolidarea cadrului normativ în domeniul proprietății intelectuale)

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ
Proiectul legii pentru modificarea unor acte normative (consolidarea cadrului normativ în domeniul proprietății intelectuale) este elaborat de către Ministerul Justiției în comun cu Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală (AGEPI). Totodată, în procesul de elaborare a proiectului au fost luate în considerate recomandările formulate de experta Andreea Bende, care a acordat suport consultativ în cadrul proiectului Uniunii Europene ”Consolidarea drepturilor de proprietate intelectuală (DPI) în Armenia, Republica Moldova și Ucraina (EU4IP)”, implementat de Oficiul Uniunii Europene pentru Proprietate Intelectuală (EUIPO).
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ
2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ
Elaborarea proiectului legii pentru modificarea unor acte normative (consolidarea cadrului normativ în domeniul proprietății intelectuale) este condiționată de prioritățile stabilite în Programul național de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană pentru anii 2025-2029, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 306/2025 (PNA 2025-2029) – acțiunea nr. 9 din Capitolul 7 ”Dreptul proprietății intelectuale” Clusterul 2 ”Piața internă”. Deși, acțiunea nr. 9 face referire doar la modificarea Legii nr. 25/2024 privind mărcile, analiza reglementărilor cadrului normativ în domeniul proprietății intelectuale a determinat necesitatea actualizării inclusiv a Legii nr. 50/2008 privind protecția invențiilor, precum și a Legii nr.114/2014 cu privire la Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală. Prin urmare, proiectul are scopul: - modificării reglementărilor privind epuizarea drepturilor asupra mărcilor și brevetelor de invenție, în vederea clarificării limitelor exercitării drepturilor exclusive; - transpunerii integrale a Directivei (UE) 2015/2436 a Parlamentului European și a Consiliului din 16 decembrie 2015 de apropiere a legislațiilor statelor membre cu privire la mărci (reformare) (Text cu relevanță pentru SEE); - consolidării capacității instituționale a AGEPI în materie de examinare a contestațiilor împotriva deciziilor emise în cadrul procedurilor de acordare a protecției juridice asupra obiectelor de proprietate industrială (OPI), a cererilor de decădere din drepturi asupra mărcilor și cererilor de declarare a nulității mărcilor, desenelor sau modelelor industriale/anulare a înregistrării indicațiilor geografice, denumirilor de origine și specialităților tradiționale garantate.
2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative
Cadrul normativ național în domeniul proprietății intelectuale, ce urmează a fi consolidat prin proiectul dat, este constituit din următoarele acte normative: - Legea nr. 50/2008 privind protecția invențiilor (în continuare – *Legea nr. 50/2008*); - Legea nr.114/2014 cu privire la Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală (în continuare – *Legea nr. 114/2014*);

- Legea nr. 25/2024 privind mărcile (în continuare – *Legea nr. 25/2024*).

Sistemul național de protecție a proprietății intelectuale se caracterizează printr-un nivel avansat de compatibilitate cu standardele juridice ale Uniunii Europene (UE), reflectând o intenție clară de armonizare a legislației naționale cu cadrul european. Totuși, anumite aspecte implică necesitatea efectuării unor ajustări pentru a garanta o certitudine juridică deplină și eficiență practică. Totodată, se evidențiază și neconcordanțe ce afectează aplicarea uniformă a prevederilor legale, ceea ce a impus intervenția legislativă în vederea consolidării cadrului normativ, precum și a îmbunătățirii reglementărilor actuale. În acest context, prin proiectul legii se asigură:

- *Alinierea la legislația UE privind epuizarea drepturilor:*

Având în vedere valoarea economică semnificativă a mărcilor și a invențiilor, precum și rolul determinant al acestora în stimularea inovării și a bunei funcționări a pieței, este important ca reglementările naționale să prevadă în mod clar atât drepturile exclusive, cât și limitele exercitării acestora.

Drepturile de proprietate intelectuală conferă titularului posibilitatea de a interzice utilizarea de către terți a obiectului protejat. Totuși, aceste drepturi sunt limitate prin regimul epuizării, potrivit căruia, după plasarea legală pe piață a produsului de către titular sau cu consimțământul acestuia, dreptul exclusiv nu mai poate fi invocat pentru a împiedica circulația ulterioară a produsului.

Reglementările prevăzute în Legea nr. 25/2024, precum și în Legea nr. 50/2008, stabilesc un regim de epuizare limitat teritorial la piața Republicii Moldova, fapt care creează impedimente privind integrarea în piața internă a UE, întrucât limitează libera circulație a mărfurilor și menține un regim juridic nealiniat principiului epuizării regionale.

Conform criteriilor de referință de încheiere a capitolelor de negociere, și anume Capitolul 7 – Dreptul proprietății intelectuale, Republica Moldova urmează să instituie și să aplice, de la data aderării, un regim legislativ compatibil cu epuizarea drepturilor în Uniunea Europeană și Spațiul Economic European (SEE). Aceasta presupune că, după punerea legală pe piață a produsului de către titular sau cu consimțământul acestuia în UE/SEE, titularul nu mai poate interzice circulația ulterioară a acelui produs în acest spațiu. În acest context, este prioritară operarea modificărilor necesare în domeniul protecției mărcilor și a invențiilor, iar intervenția dată va asigura cadrul normativ necesar pentru aplicarea efectivă a normelor UE.

- *Asigurarea unui grad sporit de compatibilitate cu legislația UE:*

Elaborarea proiectului a fost condiționată și de rezultatele unei expertize efectuate de către EUIPO privind compatibilitatea dintre dispozițiile legislației naționale a Republicii Moldova privind mărcile, respectiv Legea nr. 25/2024 și dispozițiile legale ale Uniunii Europene privind protecția mărcilor, astfel cum sunt prevăzute în Directiva (UE) 2015/2436 a Parlamentului European și a Consiliului din 16 decembrie 2015 de apropiere a legislațiilor statelor membre cu privire la mărci (reformare) (Text cu relevanță pentru SEE).

În cadrul acestei evaluări, au fost identificate anumite neconcordanțe ca fiind relevante din perspectiva obiectivului de armonizare legislativă, precum și sub aspectul impactului asupra practicii naționale privind protecția mărcilor.

În acest context, au fost formulate și înaintate recomandări de modificare a dispozițiilor legale ale Legii nr. 25/2024, în ceea ce privește: clarificări privind

temeiurile de refuz în cadrul procedurii de opoziție, eliminarea suprapunerii etapelor procedurii de opoziție, regimul temeiurilor de decădere din drepturi, publicarea modificărilor cererii și excluderii acțiunii de declarare a neîncălcării drepturilor, prin prisma riscului de utilizare abuzivă sau speculativă a acesteia, necesitatea adoptării unui limbaj mai clar și precis, precum și alte aspecte, în scopul remedierii deficiențelor constatate.

Totodată, în Legea nr. 25/2024 lipsesc normele necesare care să reglementeze efectele juridice ale mărcii Uniunii Europene (marca UE) și interacțiunea acesteia cu sistemul național al mărcilor, aplicabile la data aderării Republicii Moldova la UE. Astfel, este necesară intervenția legislativă asupra unor dispoziții esențiale, precum și îmbunătățirea redactării normelor legale, în scopul alinierii depline a cadrului juridic al Republicii Moldova la standardele și bunele practici ale UE, precum și sporirea protecției juridice pentru titularii de mărci, inclusiv o mai mare certitudine juridică pentru toate părțile implicate.

- Consolidarea cadrului normativ instituțional:

Suplimentar celor menționate, cadrul normativ în domeniul proprietății intelectuale care urmează a fi consolidat prin proiect, necesită a fi uniformizat în ceea ce privește competența și atribuțiile AGEPI.

Necesitatea intervenției legislative derivă din obligația de a asigura un cadru instituțional clar și capabil să răspundă cerințelor unei protecții efective a drepturilor de proprietate intelectuală. În acest sens, modificarea și uniformizarea dispozițiilor legale în Legea nr. 50/2008, Legea nr.114/2014, precum și Legea nr. 25/2024, se impune pentru clarificarea atribuțiilor instituționale, eficientizarea procedurilor administrative și sporirea securității juridice pentru titularii de drepturi.

Comisia de contestații și Comisia de decădere din drepturi și de declarare a nulității obiectelor de proprietate industrială constituie mecanisme administrative de examinare a contestațiilor, cererilor de decădere din drepturi și de anulare a înregistrărilor obiectelor de proprietate industrială, ca etapă prealabilă sau alternativă a examinării litigiilor în instanța de judecată competentă. Aceste mecanisme extra-judiciare reies din prevederile legilor speciale în domeniu (spre ex: art. 33 – 35, respectiv art. 58 și 59 din Legea nr. 25/2024).

Procedurile în cadrul comisiilor implică analiză juridică complexă, cunoașterea practicii administrative și judiciare, precum și evaluarea probelor și argumentelor contradictorii, fapt care necesită o pregătire juridică specializată. De asemenea, se impune garantarea imparțialității și independenței funcționale a membrilor, precum și protejarea confidențialității și integrității procedurilor. Din aceste considerente, precum și în vederea creșterii eficienței și calității actului decizional, este necesar ca activitatea comisiilor să fie asigurată de către subdiviziuni specializate distincte în cadrul AGEPI, fapt care impune operarea intervențiilor corespunzătoare în Legea nr. 114/2014.

Asigurarea activității comisiilor menționate de către subdiviziuni specializate distincte este determinată de specificul funcțional al acestor organe și de necesitatea garantării unui proces decizional obiectiv, eficient și profesionist. Din aceste considerente, membrii comisiilor vor fi desemnați din cadrul subdiviziunilor responsabile de asigurarea activității acestora. Organizarea ședințelor, pregătirea dosarelor, examinarea cauzelor și emiterea deciziilor de către persoane cu competență distinctă pe aceste segmente, din cadrul unor subdiviziuni distincte, va asigura

distanțarea față de structurile care au participat la adoptarea deciziei contestate, precum și creșterea încrederii părților în corectitudinea procedurilor.

În prezent, Legea 114/2014 prevede că Regulamentul privind organizarea și funcționarea Comisiei de contestații, precum și procedura de examinare a contestațiilor se aprobă de către Ministerul Justiției. Procedura de soluționare a litigiilor în domeniul de referință în cadrul Comisiei de contestații vizează diferite categorii de participanți, drepturi și raporturi juridice, respectiv implică o serie de particularități, care necesită un cadru normativ corespunzător de reglementare a acestora, fapt asigurat în prezent prin Hotărârea de Guvern nr. 257/2009 cu privire la aprobarea Regulamentului privind organizarea şi funcţionarea Comisiei de contestaţii în domeniul proprietăţii intelectuale şi procedura de examinare a contestaţiilor. Respectiv, contestarea deciziilor/hotărârilor AGEPI și examinarea acestor litigii din domeniul proprietății intelectuale în cadrul Comisiei de contestații, ca o etapă esențială a sistemului de proprietate intelectuală, necesită a fi abordată dintr-o perspectivă complexă, reieșind din componentele sale constitutive și efectele pe care le generează, iar aprobarea cadrului normativ aplicabil printr-un ordin ministerial nu corespunde caracterului și spectrului de relații juridice supuse reglementării.

Comisia de contestații din cadrul AGEPI reprezintă un organ colegial cu atribuții de examinare a litigiilor administrative în domeniul proprietății intelectuale, ale cărui decizii produc efecte juridice semnificative pentru titularii și solicitanții drepturilor de proprietate intelectuală. Prin urmare, normele care reglementează organizarea, funcționarea, procedura de examinare a contestațiilor, drepturile și obligațiile participanților la procedură necesită un grad sporit de stabilitate, predictibilitate și legitimitate normativă. Totodată, menținerea competenței Guvernului de aprobare a Regulamentului acestei comisii asigură coerența și uniformitatea cadrului instituțional din domeniul proprietății intelectuale. Modificările propuse conform proiectului urmăresc revizuirea cadrului normativ privind aprobarea Regulamentului Comisiei de contestații, și anume art. 26 alin. (3) din Legea nr. 114/2014, prin revenirea competenței de aprobare a acestuia la Guvern. Necesitatea modificării rezultă din faptul că, până la modificările recente ale Legii nr. 114/2014 (prin Legea nr.140/2025) aceasta stipula expres faptul că Regulamentul Comisiei de Contestații era aprobat prin hotărâre de Guvern, existând astfel o practică instituțională consolidată și un cadru normativ stabil. Transferarea competenței de aprobare prin act departamental a creat o necorelare între nivelul de reglementare al organizării și funcționării Comisiei de contestații și importanța atribuțiilor exercitate de aceasta.

Comisia de decădere din drepturi și de declarare a nulității obiectelor de proprietate industrială din cadrul AGEPI exercită atribuții cu impact direct asupra existenței și valabilității drepturilor de proprietate intelectuală, examinând cereri privind anularea sau revocarea titlurilor de protecție. Prin natura competențelor sale, aceasta reprezintă un organ colegial specializat care soluționează litigii administrative complexe, ale cărui decizii produc efecte juridice semnificative pentru titularii drepturilor, solicitanți și terți.

Modificările propuse sub acest aspect constau în completarea Legii nr. 114/2014 cu art. 26^1 care stabilesc competența Comisiei de decădere din drepturi și de declarare a nulității obiectelor de proprietate industrială.

Astfel, ***scopul*** modificării art. 26 alin. (3) din Legea nr. 114/2014, dar și a completării acestei legi cu art. 26^1, constau în asigurarea unui nivel adecvat de reglementare a organizării și funcționării comisiilor specializate în materie de

proprietate intelectuală, consolidarea stabilității și predictibilității cadrului normativ aplicabil procedurilor de contestare, anulare a protecției, decădere din drepturi în domeniul proprietății intelectuale, uniformizarea regimului juridic aplicabil structurilor specializate din cadrul AGEPI, eliminarea necorelărilor legislative și instituționale existente.

Relevant faptul că art. 33 alin. (1) din Legea nr. 25/2024 stabilește expres faptul că Regulamentul Comisiei de decădere din drepturi și de declarare a nulității obiectelor de proprietate industrială din cadrul AGEPI urmează a fi aprobat prin hotărâre de Guvern. Reieșind din faptul că ambele comisii exercită atribuții similare de examinare a unor litigii administrative specializate, existența unor regimuri juridice diferite pentru două organe cu funcții comparabile nu este justificată din perspectiva tehnicii legislative și a coerenței sistemului normativ.

Impactul preconizat este unul pozitiv și constă în consolidarea securității juridice pentru persoanele implicate în procedurile desfășurate în fața comisiilor menționate, creșterea gradului de transparență și predictibilitate a normelor procedurale, asigurarea unei abordări unitare în reglementarea organelor colegiale specializate din domeniul proprietății intelectuale, evitarea modificării frecvente a regulilor de funcționare prin acte administrative departamentale. Modificările propuse nu implică cheltuieli financiare suplimentare din bugetul public și nu generează costuri administrative suplimentare pentru autoritățile publice sau pentru mediul de afaceri.

Oportunitatea intervenției legislative este determinată de necesitatea asigurării unui cadru normativ coerent și stabil pentru activitatea Comisiei de contestații, dar și a Comisiei de decădere din drepturi și de declarare a nulității obiectelor de proprietate industrială. Având în vedere rolul acestora în soluționarea litigiilor administrative din domeniul proprietății intelectuale și impactul deciziilor sale asupra drepturilor și intereselor legitime ale persoanelor, este justificată reglementarea aspectelor organizatorice și procedurale ale acestora prin acte normative aprobate de Guvern.

Un argument suplimentar, este și faptul că regulamentele comisiile vizate stabilesc reguli procedurale care afectează exercitarea drepturilor persoanelor în cadrul unor proceduri administrative speciale. Din acest motiv, este necesar ca aceste reguli să fie aprobate prin act normativ al Guvernului, care are o forță juridică și o stabilitate superioară unui act departamental.

Pe aspecte ce vizează examinarea litigiilor în domeniul mărcilor de către instanța de judecată, dispozițiile Legii nr. 25/2024 fac referință la sediile concrete ale Judecătoriei Chișinău (sediul Râșcani și sediul Centru), ceea ce nu mai corespunde pe deplin realităților organizatorice și funcționale ale instanței de judecată, în contextul specializării judecătorilor pe materii distincte (contencios administrativ și drept civil). Se impune operarea modificărilor propuse în Legea nr. 25/2024, în vederea asigurării coerenței și clarității cadrului normativ privind competența instanțelor de judecată în materia litigiilor de proprietate intelectuală.

În concluzie, proiectul legii va spori gradul de aliniere a cadrului juridic național în materia protecției mărcilor și invențiilor la standardele Uniunii Europene, atât sub aspectul regimului de epuizare a drepturilor, cât și al remedierii neconcordanțelor identificate, precum și va perfecționa și consolida cadrul normativ în domeniul proprietății intelectuale.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse
3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi
Elaborarea proiectului legii are ca scop major consolidarea cadrului normativ în domeniul proprietății intelectuale, asigurând astfel alinierea la principiile și standardele europene. În special, proiectul în cauză își propune realizarea următoarelor obiective prioritare: **1. Asigurarea unui sistem național de protecție a obiectelor de proprietate intelectuală racordat standardelor UE:** Republica Moldova, în calitate de stat aspirant la integrarea europeană și parte a Acordului de Asociere cu Uniunea Europeană, are obligația și interesul strategic de a armoniza legislația sa cu acquis-ul UE. În acest context, instituirea unui regim de epuizare a drepturilor aplicabil în UE/SEE, precum și asigurarea transpunerii integrale a *Directivei (UE) 2015/2436 a Parlamentului European și a Consiliului din 16 decembrie 2015 de apropiere a legislațiilor statelor membre cu privire la mărci (reformare) (Text cu relevanță pentru SEE)* este esențială pentru asigurarea unui sistem juridic coerent și aliniat standardelor europene. Astfel, prin proiectul actului normativ se propune revizuirea art. 23 din Legea nr. 50/2008 și a art. 16 din Legea nr. 25/2024, în scopul extinderii spațiului teritorial în cadrul căruia operează regimul epuizării drepturilor. Modificările propuse urmăresc consacrarea expresă a regulii potrivit căreia titularul dreptului nu va putea interzice circulația ulterioară a produsului în cazul în care acesta a fost pus în circulație în mod legal pe teritoriul unui stat membru al UE sau în SEE. Aceste prevederi urmează să intre în vigoare la data aderării Republicii Moldova la Uniunea Europeană. Totodată, în vederea intenției dobândirii de către Republica Moldova a calității de stat membru UE, se consideră necesară asigurarea compatibilității depline a cadrului normativ național în materia protecției mărcilor cu standardele UE. În acest context, Legea nr. 25/2024 privind mărcile urmează a fi completată și ajustată prin introducerea unor norme menite să reglementeze raporturile juridice din perspectiva calității de stat membru a Republicii Moldova la Uniunea Europeană. Aceste intervenții legislative sunt necesare pentru a asigura integrarea în dreptul intern a soluțiilor normative prevăzute de legislația UE în domeniul mărcilor, iar dispozițiile respective vor intra în vigoare la data aderării Republicii Moldova la Uniunea Europeană. Astfel, se vor opera modificări cu referire la următoarele prevederi din Legea nr.25/2024: **art. 3**. *Noțiuni principale*, **art. 8**. *Motive absolute de refuz*, **art. 9**. *Motive relative de refuz*, **art. 11**. *Drepturi conferite de înregistrarea mărcii*, **art.19**. *Dreptul dobândit de titularul unei mărci înregistrate ulterior ca mijloc de apărare în cazul unei acțiuni de încălcare a drepturilor*, **art. 35**. *Examinarea cererii de decădere din drepturi sau de declarare a nulității mărcii*, precum și completarea **art. 52**. *Opoziția* cu alineatul (9), completarea Legii nr. 25/2024 cu **art. 32[1]**. *Constatarea ulterioară a nulității unei mărci sau a decăderii din drepturi.* Totodată, Legea nr. 25/2024 urmează să fie completată cu un nou capitol și anume **capitolul VII[1] MARCA UNIUNII EUROPENE**, care conține norme privind asigurarea cadrului necesar aplicării prevederilor Regulamentului (UE) 2017/1001 al Parlamentului European și al Consiliului din 14 iunie 2017 privind marca Uniunii Europene, în virtutea obligațiilor exprese impuse statelor membre, pentru a căror îndeplinire sunt necesare acțiuni

explicite la nivel național. Aceste norme urmează să intre în vigoare la data intrării în vigoare a Tratatului de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană.

De asemenea, în scopul înlăturării neconcordanțelor identificate între prevederile Legii nr. 25/2024 și dispozițiile *Directivei (UE) 2015/2436*, proiectul de lege prevede operarea unui șir de intervenții legislative, printre cele mai semnificative fiind:

- Dezvoltarea dispozițiilor art. 9 alin. (4) lit. a), prin clarificarea temeiului juridic de refuz al înregistrării unei mărci în cadrul procedurii de opoziție;
- Completarea art. 18, în sensul stabilirii exprese a faptului că solicitarea privind prezentarea dovezii utilizării mărcii anterioare se formulează la cererea pârâtului;
- Consolidarea reglementărilor privind temeiurile de decădere din drepturi asupra mărcii, inclusiv urmare revocării permisiunii de folosire a denumirii oficiale sau istorice a statului în marcă (art. 28 alin. (1) lit. d));
- Perfecționarea prevederilor ce reglementează opoziția (art. 52 și art. 53);
- Excluderea publicării repetate a cererii de înregistrare a mărcii urmare operării modificărilor solicitate și stabilirea publicării nemijlocite a modificărilor (art. 55 alin. (2));
- Abrogarea art. 82, reieșind din faptul că prevederile acestuia sunt pasibile de a genera practici abuzive sau speculative, fapt care determină abrogarea lit. f) la alin.(4) art. 103 din Legea 25/2024. Din aceleași considerente, conform aceluiași principiu se propune abrogarea art. 75 din Legea nr. 50/2008.

Astfel, se propune abrogarea dispozițiilor referitoare la acțiunea de declarare a neîncălcării drepturilor, având în vedere că acestea instituie un mecanism procedural susceptibil să genereze sarcini suplimentare și disproporționate pentru titularii drepturilor de proprietate intelectuală. Acțiunea prevăzută la articolele menționate, deși concepută ca un mecanism de clarificare juridică, poate fi utilizată în mod strategic de către terți pentru a exercita presiuni asupra titularilor sau pentru a obține avantaje procesuale nejustificate.

Potrivit reglementării actuale, o persoană care intenționează să desfășoare anumite activități economice poate solicita instanței să constate că activitatea sa nu încalcă un drept de proprietate intelectuală. În practică, această procedură poate determina atragerea titularului dreptului într-un litigiu inițiat nu ca urmare a unei pretinse încălcări, ci exclusiv pentru a obține o confirmare preventivă a legalității unei activități. În asemenea situații, titularul dreptului este obligat să participe la proceduri judiciare, să suporte costuri de reprezentare și să își formuleze poziția juridică cu privire la acte sau activități care, în multe cazuri, nu au fost încă realizate ori nu au generat un conflict juridic efectiv. Astfel, mecanismul transferă asupra titularului o sarcină procedurală suplimentară, independent de voința acestuia și de existența unei încălcări concrete a dreptului.

Mai mult, acțiunea de declarare a neîncălcării poate conduce la inițierea unor litigii cu caracter preponderent teoretic sau preventiv, determinând consumul resurselor administrative și judiciare fără existența unui litigiu real și actual. Această situație nu corespunde principiului utilizării eficiente a mecanismelor de protecție a drepturilor de proprietate intelectuală și poate afecta exercitarea efectivă a drepturilor titularilor.

Abrogarea normelor respective urmărește restabilirea echilibrului procesual dintre titularii drepturilor și terți, astfel încât intervenția instanței să aibă loc în contextul existenței unui litigiu concret sau al unei încălcări pretinse, iar nu pentru obținerea unor constatări abstracte privind situații ipotetice. Modificarea propusă nu limitează accesul la justiție al persoanelor interesate și nu afectează posibilitatea acestora de a-și apăra

drepturile și interesele legitime prin mijloacele procedurale generale prevăzute de legislația procesuală. În schimb, aceasta elimină un mecanism susceptibil să genereze litigii preventive și obligații procedurale suplimentare pentru titularii drepturilor de proprietate intelectuală, contribuind la eficientizarea și echilibrarea cadrului de protecție a acestora.

Important de menționat este faptul că dreptul de a decide dacă și când să inițieze măsuri de apărare a dreptului aparține titularului. Acțiunea de declarare a neîncălcării inversează parțial această logică, deoarece permite unui terț să oblige titularul să își apere anticipat dreptul și să explice în instanță poziția sa juridică, chiar în lipsa unei acțiuni de contrafacere, a unei notificări formale sau a unui litigiu efectiv. Din această perspectivă, mecanismul poate fi considerat o ingerință în libertatea titularului de a-și gestiona și valorifica dreptul exclusiv.

Întrucât norma respectivă creează riscul unor litigii preventive lipsite de un interes real și actual, abrogarea sa, în ambele legi, contribuie la consolidarea securității juridice și la eficientizarea mecanismelor de apărare a drepturilor asupra mărcilor și invențiilor protejate.

2. Perfecționarea cadrului normativ național de protecție a obiectelor de proprietate intelectuală:

În contextul intrării în vigoare a Hotărârii Guvernului nr. 827/2025 pentru aprobarea Regulamentului privind organizarea și funcționarea Agenției de Stat pentru Proprietatea Intelectuală, urmare căreia AGEPI a fost reorganizată prin transformare din autoritate administrativă centrală din subordinea Guvernului în autoritate administrativă în subordinea Ministerului Justiţiei, s-a impus ajustarea legislației în domeniu, în vederea asigurării concordanței dispozițiilor cadrului normativ național ce conțin referințe la competențele AGEPI.

În acest sens, prin proiectul de act normativ a fost revizuit art. 5 alin.(2) din Legea nr. 50/2008 și art. 5 alin. (2) din Legea nr. 25/2024, în vederea modificării competențelor și stabilirii expres a faptului că AGEPI participă la elaborarea și asigurarea implementării politicii statului în domeniul protecției invențiilor și mărcilor, precum și că elaborează și aprobă instrucțiuni, formulare-tip și ordine, întocmește și perfectează documentele și materialele necesare pentru aplicarea legii.

De asemenea, art.5 din Legea nr. 114/2014 a fost completat cu alin. (6), normă prin care se consacră faptul că Comisia de contestații și Comisia de decădere din drepturi și de declarare a nulității obiectelor de proprietate industrială activează în cadrul AGEPI, a căror activitate va fi asigurată de subdiviziuni specializate distincte.

La art. 26 alin. (3) din Legea nr. 114/2014, se propune stabilirea Guvernului în calitate de autoritate competentă pentru aprobarea Regulamentului privind organizarea și funcționarea Comisiei de contestații și procedura de examinare a contestațiilor, în vederea eliminării neconcordanței dintre prevederea legală existentă și soluția normativă aplicată în prezent.

Totodată, se propune completarea Legii nr. 114/2014 cu art. 26^1, prin care se reglementează competența și atribuțiile Comisiei de decădere din drepturi și de declarare a nulității obiectelor de proprietate industrială.

Cu referire la Legea nr. 50/2008, la art. 49 alin. (7) urmează a fi exclus textul referitor la raportul de documentare, și anume a faptului că acesta se publică în baza documentării efectuate conform art. 18 alin. (2) sau art. 50. Astfel, raportul de documentare întocmit conform art. 50 nu se publică, iar raportul de documentare

întocmit în condițiile art. 18 alin. (2) este publicat doar în cazul hotărârilor de acordare, nu și în cazul hotărârilor de respingere. În consecință, menținerea textului respectiv în cuprinsul art. 49 alin. (7) din Legea nr. 50/2008, ar institui o regulă generală incompatibilă cu regimul juridic particular aplicabil fiecărui caz.

Se propune modificarea art. 93 alin.(2) din Legea nr. 50/2008 și a art. 104 alin.(2) din Legea nr. 25/2024, astfel încât să se prevadă expres că acțiunile supuse taxei, metodologia de calcul al tarifelor și cuantumul acestora se stabilesc în conformitate cu Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr. 181/2014. Această intervenție legislativă este necesară în contextul intrării în vigoare, la data de 1 ianuarie 2027, a modificărilor aduse Legii finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr. 181/2014, potrivit cărora Guvernul va aproba doar metodologia de calcul al tarifelor pentru lucrările și serviciile efectuate și/sau prestate contra plată de către autoritățile și instituțiile bugetare.

Pentru asigurarea coerenței evidenței drepturilor conferite și consolidării regimului juridic al registrelor publice, prin proiectul de lege se propune excluderea Registrului naţional de cereri de brevet de invenţie și a Registrului naţional de cereri de brevet de invenţie de scurtă durată, și menținerea exclusivă a Registrului naţional de brevete de invenţie și a Registrului naţional de brevete de invenţie de scurtă durată, care vor include toate informațiile reglementate de Legea nr. 50/2008 asociate protecției unui brevet de invenție/brevet de invenție de scurtă durată. În acest sens, prin proiectul legii se propune modificarea art. 5 alin. (2) lit. d), 26 alin. (10), 47 alin. (4), precum și a 95 alin. (1) și (2) din *Legea nr.50/2008*.

Această modificare urmărește simplificarea și clarificarea cadrului normativ privind evidența drepturilor acordate. Prin instituirea unui singur registru privind brevetele de invenție și a unui singur registru privind brevetele de invenție de scurtă durată, se elimină orice potențială confuzie, asigurându-se claritate, securitate juridică și o administrare eficientă a informațiilor referitoare la protecția invențiilor.

În vederea clarificării competenței Judecătoriei Chișinău, prin indicarea specializării instanței (contencios administrativ pentru litigiile privind deciziile AGEPI și civil pentru litigiile privind încălcarea drepturilor, declararea nulității mărcilor sau decăderea din drepturi), în scopul eliminării ambiguităților, prevenirii conflictelor de competență și asigurării unei aplicări unitare și previzibile a legii a fost propusă modificarea art. 28 alin.(1), art. 29 alin.(1), art. 30 alin. (1), art. 35 alin. (7), art. 59 alin. (4), art. 68, art. 69, art. 76, art. 77 din Legea nr. 25/2024.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

Nu au fost identificate opțiuni alternative. Prezentul proiect vine să actualizeze și să perfecționeze prevederile Legii nr. 50/2008, Legii nr.114/2014, precum și Legii nr. 25/2024.

Lipsa unei intervenții de modificare a cadrului normativ va menține în continuare divergențele și carențele pe care le are la moment sistemul național în raport cu cel european, precum și necorespunderea acestuia tuturor cerințelor de funcționare a pieței unice pentru drepturile de proprietate intelectuală, la nivel european.

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

Proiectul de act normativ va genera un impact pozitiv asupra sectorului public prin consolidarea cadrului instituțional și clarificarea atribuțiilor autorităților

competente în domeniu. Acesta va contribui la îmbunătățirea capacității administrative, la eficientizarea procedurilor și la creșterea gradului de cooperare între instituțiile implicate.

Consolidarea capacităților instituționale ale AGEPI:

Proiectul de act normativ va genera un impact semnificativ asupra sectorului public prin consolidarea capacităților instituționale prin care se urmărește delimitarea clară a atribuțiilor autorităților competente, eliminarea eventualelor suprapuneri de competență și va reduce riscul unor interpretări divergente.

Reglementarea constituirii, în cadrul AGEPI, a Comisiei de contestații și a Comisiei de decădere din drepturi și de declarare a nulității obiectelor de proprietate industrială, a căror activitate va fi asigurată de subdiviziuni specializate distincte, vine să consolideze capacitatea administrativă și instituțională a autorității. O asemenea soluție normativă va contribui la eficientizarea procedurilor administrative, la sporirea gradului de specializare funcțională și la asigurarea unui mecanism decizional mai coerent și mai previzibil în domeniul protecției proprietății intelectuale.

Îmbunătățirea relațiilor internaționale și a imaginii Republicii Moldova:

Proiectul va avea, de asemenea, un impact favorabil asupra relațiilor internaționale și asupra imaginii Republicii Moldova. Instituirea unui regim de epuizare a drepturilor compatibil cu cel aplicabil în Uniunea Europeană, precum și aprofundarea gradului de transpunere a legislației UE în materia protecției proprietății intelectuale, constituie măsuri ce demonstrează angajamentul ferm al statului pentru alinierea la standardele europene, precum și va transmite un semnal pozitiv partenerilor internaționali privind angajamentul Republicii Moldova față de asigurarea unui nivel înalt de protecție a proprietății intelectuale.

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

Implementarea prezentei legi nu va genera cheltuieli suplimentare din bugetul de stat. Inițiativa normativă implică costuri ce țin de elaborarea proiectului pentru modificarea unor acte normative (consolidarea cadrului normativ în domeniul proprietății intelectuale), care sunt indicate în PNA 2025-2029 (acțiunea normativă nr. 9 din Capitolul 7 ”Dreptul proprietății intelectuale” Clusterul 2 ”Piața internă”) și constituie 129.00 mii lei.

Totodată, proiectul vizat determină necesitatea modificării Anexei nr. 2 la Hotărârea Guvernului nr. 827/2025 pentru aprobarea Regulamentului privind organizarea și funcționarea Agenției de Stat pentru Proprietatea Intelectuală, precum și elaborării și aprobării Regulamentului privind organizarea şi funcţionarea Comisiei de decădere din drepturi și de declarare a nulității obiectelor de proprietate industrială, precum şi procedura de examinare a cererilor depuse. Cu referire la aceste aspecte costurile nemijlocite țin de elaborarea proiectelor de hotărâri de Guvern necesare, respectiv acestea vor fi estimate la momentul elaborării cadrului normativ vizat. Activitatea subdiviziunilor specializate responsabile de asigurarea activității Comisiei de contestații și a Comisiei de decădere din drepturi și de declarare a nulității obiectelor de proprietate industrială urmează să fie asigurată de angajații AGEPI, conform efectivului - limită stabilit în temeiul pct. 2 al Hotărârii Guvernului nr. 827/2025.

4.3. Impactul asupra sectorului privat

Elaborarea proiectului de act normativ în vederea consolidării cadrului normativ în domeniul proprietății intelectuale generează efecte pozitive asupra sectorului privat.

Epuizarea drepturilor vizează acele prerogative de proprietate intelectuală care au, în principal, un caracter comercial. În acest sens, instituirea unui regim al epuizării drepturilor prin care se extinde spațiul teritorial de plasare a produselor și pe piața UE/SEE, odată cu aderarea Republicii Moldova la Uniunea Europeană generează efecte benefice asupra mediului de afaceri. O asemenea abordare va favoriza dezvoltarea concurenței, fiind favorizat accesul la produse originale din alte state, fără o dependență completă de distribuitorul oficial. Aceasta va favoriza libertatea și capacitatea agenților economici de a concura prin preț. Totodată, excluderea neconcordanțelor și perfecționarea cadrului normativ în domeniul mărcilor și invențiilor va spori protecția juridică a titularilor de drepturi.
4.4. Impactul social
Impactul pozitiv al proiectului se răsfrânge asupra consumatorilor prin faptul că va spori accesul la produse mai ieftine și avantajoase, în consolidarea concurenței între distribuitori. Astfel, beneficiile sociale ale regimului epuizării drepturilor în spațiul UE, contribuie la creșterea gradului de accesibilitate a bunurilor și la realizarea efectivă a principiului liberei circulații a mărfurilor.
4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal 4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen
Nu este aplicabil.
4.5. Impactul asupra mediului
Nu este aplicabil.
4.6. Alte impacturi și informații relevante
Nu este aplicabil.
5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE
5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională
Transpunerea integrală a prevederilor Directivei (UE) 2015/2436 a Parlamentului European și a Consiliului din 16 decembrie 2015 de apropiere a legislațiilor statelor membre cu privire la mărci (reformare) (Text cu relevanță pentru SEE) în Legea nr. 25/2024, prin norme care vor intra în vigoare la data aderării Republicii Moldova la Uniunea Europeană, asigură alinierea deplină a legislației naționale în materie de mărci, astfel încât la momentul aderării Republicii Moldova la UE să fie posibilă aplicarea corespunzătoare a cadrului legislativ, fără a fi necesare intervenții suplimentare sub aspect normativ. Pentru actul UE care face obiectul transpunerii conform proiectului legii a fost perfectat tabelul de concordanță.
5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE
Nu este aplicabil.
6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ
În conformitate cu prevederile art. 8 lit. a) și art. 9 alin. (1) și (2) din Legea nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, a fost publicat, la data de 12.03.2026, **anunțul despre inițierea elaborării acestui proiect**, pe portalul guvernamental https://particip.gov.md[1], pe site-ul web oficial al Ministerului Justiției

[1] https://particip.gov.md/ro/document/stages/*/16362

https://justice.gov.md[2], precum și pe site-ul web oficial al Agenției de Stat pentru Proprietatea Intelectuală https://agepi.gov.md[3], fiind solicitată implicarea tuturor subiecților interesați prin prezentarea propunerilor în acest sens, până la data de 22.03.2026. Nu au fost recepționate careva propuneri în acest sens.

Proiectul a fost înregistrat de către Cancelaria de Stat cu număr unic 388/MJ/2026, fiind prezentat în cadrul Ședinței secretarilor generali din 21.04.2026.

Prin urmare, la data de 24.04.2026, proiectul de lege a fost plasat pentru **consultare publică** pe portalul guvernamental www.particip.gov.md[4], site-ul web oficial al Ministerului Justiției www.justice.gov.md[5] și site-ul web oficial al AGEPI www.agepi.gov.md[6].

În procesul de avizare și consultare publică, au fost recepționate obiecții și propuneri de la: Ministerul Afacerilor Externe, Cancelaria de Stat, Centrul de Armonizare a Legislației, Grupul de lucru al Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, Ministerul Finanțelor.

Avizele autorităților menționate au fost analizate și incluse în sinteza aferentă proiectului dat.

Au susținut proiectul fără obiecții și propuneri: Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, Ministerul Sănătății, Consiliul Concurenței.

De asemenea, în cadrul procesului de consultare publică, au fost recepționate propuneri de la Î.C.S. Metro Cash & Carry Moldova S.R.L., Asociația investitorilor străini (FIA) și Comitetul populațiilor – cheie afectate (KAP Moldova), care au fost incluse și argumentate în sinteza aferentă proiectului. Totodată, proiectul a fost consultat în cadrul Simpozionului Științifico-practic anual ,,Lecturi AGEPI" care s-a desfășurat la data de 29.04.2026.

Proiectul de lege și nota de fundamentare au fost examinate de către *Grupul de lucru al Comisiei de Stat pentru reglementarea activității de întreprinzător* în cadrul ședinței din 12.05.2026. Observația formulată în avizul Grupului de lucru din 13.05.2026 a fost analizată și inclusă în sinteza aferentă proiectului.

Reieșind din faptul că proiectul de lege transpune parțial Directiva (UE) 2015/2436, creează cadrul necesar aplicării prevederilor Regulamentului (UE) 2017/1001 și cade sub incidența coordonării prealabile cu Comisia Europeană, setul de documente a fost transmis Comisiei Europene, conform procedurii.

Suplimentar, a fost expediată Comisiei Europene o solicitare de clarificare cu referire la posibilitatea introducerii și aplicării de către Republica Moldova a regimului de epuizare a drepturilor de proprietate intelectuală la nivelul UE/SEE înainte de aderarea la Uniunea Europeană. Urmare evaluării efectuate, Comisia Europeană nu a invocat careva obiecții și propuneri cu referire la proiectul de lege, iar în contextul subiectului privind data aplicării regimului de epuizare a drepturilor de proprietate intelectuală la nivelul UE/SEE, Comisia a menționat că Republica Moldova ar putea

[2] https://justice.gov.md/ro/content/anunt-referitor-la-initierea-elaborarii-proiectului-de-lege-cu-privire-la-modificarea-unor

[3] https://agepi.gov.md/ro/news/anun%C8%9B-referitor-la-ini%C8%9Bierea-elabor%C4%83rii-proiectului-de-lege-cu-privire-la-modificarea-unor-acte

[4] https://particip.gov.md/ro/document/stages/*/16362

[5] https://www.justice.gov.md/ro/content/proiectul-de-lege-pentru-modificarea-unor-acte-normative-consolidarea-cadrului-normativ

[6] https://agepi.gov.md/ro/news/consult%C4%83ri-publice-pe-marginea-proiectului-legii-pentru-modificarea-unor-acte-normative-0

introduce și aplica, chiar înainte de aderarea la Uniunea Europeană, principiul epuizării regionale a drepturilor de proprietate intelectuală la nivelul UE/SEE, cu condiția evaluării asimetriei generate de lipsa reciprocității din partea UE, precum și a impactului unei asemenea măsuri asupra titularilor de drepturi.

Totodată, potrivit Poziției comune a Uniunii Europene în cadrul negocierilor de aderare a Republicii Moldova, aferentă Clusterului 2 – Piața internă (AD 79/1/26 REV 1), principiul epuizării drepturilor de proprietate intelectuală la nivelul UE/SEE, care constituie un principiu fundamental al pieței unice, urmează să fie aplicat de Republica Moldova începând cu data aderării la Uniunea Europeană, motiv pentru care modificările aduse legislației relevante trebuie să includă dispoziții care să asigure aplicarea acestuia de la data aderării.

7. Concluziile expertizelor

Conform *declarației de compatibilitate* din 05.05.2026, elaborată de Centrul de armonizare a legislației, ca urmare a expertizei de compatibilitate realizate, s-a constatat că proiectul de lege reprezintă un exercițiu de continuitate a armonizării legislației naționale în domeniul consolidării cadrului normativ în domeniul proprietății intelectuale. Totodată, propunerile formulate pe marginea proiectului de către Centrul de armonizare a legislației au fost luate în considerare la definitivarea acestuia.

Conform *raportului de expertiză anticorupție* din 15.07.2026, proiectul întrunește condițiile necesare pentru promovare, fiind elaborat în conformitate cu cadrul legal aplicabil, cu respectarea cerințelor de transparență decizională și de integritate, iar implementarea acestuia este de natură să contribuie la consolidarea cadrului normativ național în domeniul proprietății intelectuale. Totodată, nu au fost identificate norme contradictorii sau conflicte dintre prevederile acestuia cu reglementările altor acte normative în vigoare.

8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent

Prezentul proiect se încadrează perfect în cadrul normativ în vigoare, întrucât are drept scop consolidarea unor mecanisme de protecție deja instituite și reglementate.

Totodată, modificările pe care le propune vor determina elaborarea:

- proiectului de Hotărâre de Guvern privind modificarea Hotărârii Guvernului nr. 827/2025 pentru aprobarea Regulamentului privind organizarea și funcționarea Agenției de Stat pentru Proprietatea Intelectuală;
- proiectului de Hotărâre de Guvern privind aprobarea Regulamentului privind organizarea şi funcţionarea Comisiei de decădere din drepturi și de declarare a nulității obiectelor de proprietate industrială, precum şi procedura de examinare a cererilor depuse.

Precizăm că actele normative menționate vizează asigurarea funcționalității sistemului național de protecție a mărcilor și implementarea prevederilor Legii nr. 25/2024, respectiv acestea urmează să fie aprobate până la data de 02.04.2027, data la care intră în vigoare legea respectivă.

Astfel, reieșind din faptul că proiectul legii vizează modificarea Legii nr. 25/2024, care va intra în vigoare la data de 02.04.2027, precum și instituirea Comisiei de decădere din drepturi și de declarare a nulității obiectelor de proprietate industrială, cu aplicabilitate din data de 02.04.2027, corespunzător, conform art. IV, s-a stabilit că normele ce vizează modificarea Legii nr. 25/2024 și cele de completare a Legii nr. 114/2014 vor intra în vigoare la aceeași dată. În acest context, în cazul modificărilor Legii nr. 25/2024, excepție vor constitui normele ce derivă din transpunerea Directivei (UE) 2015/2436, care urmează să fie aplicate începând cu data aderării Republicii

Moldova la Uniunea Europeană. De asemenea, conform art. IV, prevederile normative determinate de intrarea în vigoare a modificărilor recente ale Legii finanțelor publice și responsabilităților bugetar-fiscale nr. 181/2014 (art. I pct. 9 din proiectul legii) vor intra în vigoare la data de 01.01.2027.
9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ
Prevederile proiectului urmează să fie implementate de către AGEPI în cadrul procedurilor de examinare a cererilor de acordare a protecției mărcilor și invențiilor depuse de către solicitanți. Totodată, în contextul prevederilor ce vizează consolidarea capacităților instituționale ale AGEPI, vor fi instituite subdiviziuni specializate responsabile de asigurarea activității Comisiei de contestații și a Comisiei de decădere din drepturi și de declarare a nulității obiectelor de proprietate industrială, cu respectarea efectivului - limită stabilit în temeiul pct. 2 al Hotărârii Guvernului nr. 827/2025.